

Protokoll vid Vätternvårdsförbundets Samförvaltning Fiske 2022-05-19 i Undenäs, Karlsborgs kommun, Västra Götalands län.

1. Mötets öppnande

Ordförande Annica Magnusson förklarade mötet öppnat.

2. Upprop

Samtliga mötesdeltagare ropades upp av ordföranden.

3. Förslag till dagordning

Förslag uppkom att byta plats på punkt 11 och punkt 12, samt att lägga till nytt från Jordbruksverket tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten under punkt 9.

Dagordningen godkändes med de föreslagna ändringarna.

4. Val av justeringsperson

Åse Wännerstam föreslogs som justeringsperson

Åse Wännerstam valdes till justeringsperson

5. Föregående protokoll

[2022-02-02](#), justerat och utlagt på hemsidan.

Beslut: Samförvaltningen godkänner protokollet.

6. Informationspunkt: Brukarorganisationerna rapporterar

➤ Sportfiskarna

- Har arbetat med harren under den senaste tiden. Romtäkt har genomförts i Hjoån, Hökesån, Röttleån och Visingsö för odling och förstärkningsutsättning av yngel. Bättre resultat av detta i år jämfört med förra året, inte minst på Visingsö.
- Märkning av harr har genomförts tillsammans med SLU, totalt 16 harrar har märkts hittills.
- I Hökesån har man provat kameraövervakning av en lekplats för harren.

➤ Yrkesfisket:

- Mycket diskussioner med Havs- och vattenmyndigheten och även med SLU om framtidens fiske.
- Möten med Länsstyrelsen: Fiske med 46mm-masker efter sik på djupare än 30 meter för att kartlägga hur stora bifångsterna av undermålig röding är. Samt försöksfiske efter siklöja under hösten har diskuterats och kommer att tas upp på kommande möte.
- Lakens utbredning och numerär ser ut att öka enligt yrkesfiskets fångster. Yrkesfiskarna ser en minskning av större sik i fångsterna, medan riktigt stor sik från 1 kg och uppåt ökar.

➤ Fiskevattenägarna:

- Samrådsmöte i Östergötlands län. Remissvar på skarvplanen för Östergötland där man bland annat belyser att konkreta mål saknas.

➤ Fritidsfisket:

- Ingvar Thorsholen är ordinarie och Pierre Rydén suppleant från Vätterns fritidsfiske- och fiskevårdsförbund.

➤ Fisketurism:

- Ove var inte med på mötet.

➤ Turism:

- Nya Runt Vättern-tidningen har nu kommit ut på engelska och svenska.
- Runt Vättern har också en ny webbsida sedan slutet på januari.
- Behöver hjälp med att lyfta fisket bättre i Runt Vätterns marknadsföringskanaler.

- En viktig fråga framöver är att hjälpas åt att guida besökare för att sprida dem ytterligare geografiskt så inte besökstrycket blir alltför stort på vissa platser.

7. Informationspunkt: Nytt från Länsstyrelserna

- Märkningsprojektet pågår, men gås igenom noggrannare i en senare punkt av SLU.
- BKD i röding från Vättern – SVA leder ett stort insamlingsprojekt där målsättningen är att samla in 150 rödingar. Uppdraget kommer från Havs- och vattenmyndigheten och målsättningen är att bidra till ytterligare kunskap om hur BKD påverkar vildfisker i Sverige.
- PFAS: Förhöjda halter i röding, provtagning ingår som en del i Vätternvårdsförbundets kontrollprogram för miljögifter. Fler arter kommer att bli aktuella för provtagning.
- Fisketillsyn: Förslag till årlig plan har tagits fram som ska dras på nästa tillsynsgruppsmöte. Enbart ett beslag hittills i år (större beslag av nät i Motalabukten).
- Kräfta: Nya råd i resursöversikten – fisket på kräfta behöver minska. Diskussion om test av olika förvaltningsmodeller vid nästa kräftgruppsmöte. Kräftprovfiske i Länsstyrelsens regi kommer att ske i augusti.
- Harr:
 - Lekfiskräkning pågår.
 - Märkning av harr har genomförts, men behövs ytterligare insatser. Kom igång sent på grund av förseningar i leverans av sändare.
 - Standardiserat flugutterfiske ska genomföras i september.
 - Sportfiskarna genomför många av momenten kopplat till harr
 - Harrarbetet har i år större finansiering än någonsin.
- Flodnejonöga: 30 individer har fångats i samband med leken för genetisk analys.
- Krokningsstudie röding: Fortsätter även under 2022 för att få in mer data.
- NAP Vättern: Nulägesbeskrivning ska tas fram. Informationsmöten hålls med alla verksamhetsutövare.

- **Licenser och dispenser:**
 - Förlängning av dispenser för kräftfisketurism på allmänt vatten pågår just nu.
 - Generationsskifte med nya licenser är på gång i Klanghamn.
- **Kommunikationsarbete:** Enkät om förvaltning och informationsspridning i Vättern har genomförts. 550 svar har kommit in – harr och signalkräfta är det många som vill veta mer om. Förvaltningen får bra betyg av "experutvärderingar" av forskare m.fl., men avsevärt sämre betyg av de som svarat på enkäten. Tolkningen är att detta beror bl.a. på bristande information och kommunikation. Informationsgruppen har ett första möte i slutet av maj.
- Årets laxutsättning har fungerat bra, enbart 1 lax av 100 som sumpades och undersöktes dog av svamputveckling.
- **Rapporter:**
 - Rödinglekprovfisken är utvärderade och publicerade på vattern.org.
 - Sammanställning av harrundersökningar 2021 är färdig.
 - Notfisket 2021, utvärdering av laxutsättningar och inventering av gäddlekplatser är på gång
 - Arbete med uppdaterad smoltmodell för Vätterns tillflöden pågår.
- **Större exploateringsärenden:**
 - Större muddring i hamnarna i Gränna och på Visingsö. Tillståndsansökan är i slutfasen inför huvudförhandling.
 - Stor utökning av Sibelco Baskarps sands tillstånd är i en tidig samrådsfas.

8. Informationspunkt: Nytt från SLU

- Telemetristudien kommer att avrapporteras i en senare punkt.
- Sammanställning av fritidsfiskestudier för att undersöka fiskeansträngning under allmänhetens kräftfiske och under höstens trollingfiske.
- Ny sammanställning av nätprovfiskade öringars ålder och tillväxt har tagits fram på önskemål av undersöknings- och övervakningsgruppen.

- Resurs- och miljööversikten kommer framöver att publiceras digitalt som "Fiskbarometern" framöver och kommer att innefatta en statusbedömning för varje bestånd, inte längre rekommendationer för förvaltningen.

9. Informationspunkt: Nytt från HaV & Jordbruksverket

- Havs- och vattenmyndigheten:
 - Möten med insjöfiskarna: samråd med representanter för varje sjö. Behövs en bättre yta för samverkan med insjöfisket och förhoppningen är att detta ska kunna bidra till att lösa det.
 - En digital inrapporteringsfunktion för yrkesfisket håller på att tas fram. Kommer att påbörjas som en frivillig inrapportering digitalt till att börja med, men kommer på sikt att bli obligatorisk digital rapportering då det införs i föreskriften.
 - Havs- och vattenmyndigheten och Jordbruksverket deltar i ett internationellt möte om yrkesfiske och vattenbruk på Irland.
 - 3-årigt uppdrag till SVA om hälsoövervakning i inlandsvatten. Ska utöver BKD, som nämnts tidigare, även ge ytterligare kunskap om kräftpest. Vildlaxbestånden och den ökade dödligheten i havsmynnande vattendrag ingår också som en del i projektet.
- Jordbruksverket:
 - Arbetar med nya Havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet.
 - Har tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten tagit fram strategi för svenskt fiske och vattenbruk med tillhörande handlingsplaner. Till arbetet finns kopplade fokusgrupper. Yrkesfisket och sportfisket vill ha en ny åtgärdsgrupp som hanterar hur man kan arbeta med ekosystembaserad fiskförvaltning.
 - Ansökan om ursprungsmärkning för Vättersik är sedan tidigare inskickad till EU av Livsmedelsverket, men har inte behandlats än.
 - Informationsprojekt till skolklasser om svenskt yrkesfiske, "Fiskaren i skolan". Del 1 – ett pilotprojekt har genomförts.
 - Ska upphandla en förstudie som ska utreda hur ägarskifte inom yrkesfisket kan underlättas.

10. Informationspunkt: Nytt från kommunerna

➤ **Karlsborg:**

- Har inget specifikt nytt från kommunen.
- Information om Viken: Vattenråd bildades för Viken för fem år sedan till följd av att sjön fick sänkt ekologisk status. Det fanns en stor torvtäkt i anslutning till Viken, vars utdikning bidrog till ökad brunifiering av sjön. Det finns fem större fritidshusområden runt Viken. Det har skett en översyn av enskilda avlopp, i fyra av fritidshusområdena har man hittat gemensamhetslösningar.

➤ **Habo kommun:**

- Ingemar Bergbom deltog ej vid dagens möte.

➤ **Jönköpings kommun:**

- Samråd pågår kring dammutrivningsprojekt i Tabergsåån.
- Attarpsdammen i Bankeryd – arbete pågår.

11. Diskussionspunkt: Förvaltningsplan fisk och fiske Vättern 2023-

Under mötet diskuterades vision och övergripande mål med utgångspunkt från de som fanns i förra planen. Arbetet delades upp i tre grupper. Nedan redogörs för några av de övergripande synpunkter som framfördes i de olika grupperna.

- Vissa ord kan behöva bytas ut för att de övergripande målen ska bli mer lättbegripliga.
- Alternativt ha en kortare beskrivning av varje övergripande mål och i vissa fall ange exempel.
- Miljögifter i fisk är en viktig fråga. Det övergripande målet bör vara formulerat så att det inte är omöjligt att uppnå samt i lite mer positivt formulerat.
- Mål om havs- och fiskeriprogrammet kan ändras till ett mer övergripande mål om finansiering till åtgärder i Vättern.
- Det är viktigt att det inte finns något överlapp mellan övergripande mål.
- Mål om god bevarandestatus bör inte enbart inkludera typiska Natura2000-arter. Istället kan det uttryckas att dessa arter är prioriterade att arbeta med.

- Inför extrainsatt möte önskas en måluppfyllelse rapport och utifrån den se om det är några mål som är svåra att följa upp därför behöver omformuleras.

Vision och övergripande mål i nuvarande förvaltningsplan redogörs för nedan:

Vision och övergripande mål

I föregående förvaltningsplan sattes inte några mätbara och tidsbestämda mål vilket gjorts i föreliggande förvaltningsplan. I samverkan med olika nyttjandekategorier har en vision tagits fram för att ha som grund i framtida förvaltningsarbete:

"Vätterns fiskresurser förvaltas och nyttjas ur ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt långsiktigt hållbart perspektiv där ekosystemet sätter ramarna."

För att fokusera arbetet mot att nå visionen och möta de behov som identifierats under förvaltningsplanens framtagning så har tio övergripande mål formulerats att utvärderas 2022:

1. Förvaltningen av Vätterns fiskbestånd ska vara adaptiv och ekosystembaserad
2. De fiskbestånd som är utpekade som typiska arter inom Natura 2000 i Vättern ska uppnå minst god bevarandestatus
3. Inga av Vätterns fiskbestånd ska vara överutnyttjade
4. Inga nya främmande arter ska ha etablerats i Vättern
5. Nyttjandet av Vätterns fiskresurs ska ha utvecklats ekonomiskt och socialt
6. Tillgängligheten till Vätterns fiskresurs ska ytterligare ha förbättrats
7. Miljögifter i fisk ska understiga gällande gränsvärden samt minska från nuvarande nivå
8. Kunskapsunderlaget om Vätterns ekosystem ska ha utvecklats och är tillräckligt för att möjliggöra en god förvaltning av Vätterns fiskbestånd
9. Vättern ska även i framtiden utgöra ett område med stöd från Europeiska Havs- och Fiskerifonden.
10. Vätterns tillflöden ska fungera som passager för naturligt förekommande arter.

12. Informationspunkt: Nytt från Vätternvårdsförbundet/Samförvaltningen

- Förvaltningsplan för skarv i Vättern och avrinningsområdet: En gemensam plan som får fastställas på respektive länsstyrelse. En förvaltningsplan underlättar hanteringen av skyddsjaksbeslut och bör ha fastställda målnivåer för hur mycket skarv som ska finnas. Hittills har kunskapssammanställning gjorts av förvaltningsplan för Sverige och tillgänglig forskning. Runt 850 bon finns i Vätterns norra delar, samt en del nyetablerade kolonier i kringliggande sjöar. En skarvarbetsgrupp behövs som bollplank för idéer och möjliga förvaltningsåtgärder. Länsstyrelsen i Jönköping plockar fram underlag och återkommer med detaljer kring deltagande.
- Hur effektiviserar vi våra möten i samförvaltningen? Frågan får tas upp på ett senare möte.
- Turismsamverkan runt Vättern: Projekt som Region Östergötland håller i för att få till ökad samverkan mellan regioner och kommuner runt Vättern. Fisket är inte representerat i det arbetet. Runt Vättern bedriver ett aktivt arbete som rör marknadsföring där alla kommuner och väldigt många företagare är delaktiga.

13. Informationspunkt: Nya rapporter

- **Publicerat:**
 - Rapport 149 [Signalkräftans påverkan på Vätterns ekosystem](#)
 - Rapport 150 [Rödinglekprovfiske i Vättern – En utvärdering av undersökningar under 2000-talet](#)
- **På gång inom VVF**
 - Lakeprojektet
 - Årsskrift 2021
 - Samordnat miljöövervakningsprogram för Vättern
 - Glacialrelikter 2021
 - Makrofyter 2018-2020

14. Informationspunkt: Telemetristudie Hjälmlaren & Vättern

Gustav Hellström från SLU berättade om telemetristudien i Vättern. Pågående telemetristudier i större sjöar finns också i Mälaren, Hjälmlaren, Storsjön och Siljan.

74 st mottagare finns utplacerade i Vättern. Studien ska utvärdera fredade områden, fiskeregler och catch & release. Metoden kan också användas för att hitta viktiga lekområden, för att undersöka överlevnad av fisk och nyttjande av olika habitat. Mäter både djup och lokalisering (noggrannhet ca 100 meter), samt hur aktiv fisken är. Batteritiden är 15 månader och loggrarna kommer att tömmas på data en gång om året.

Radiosändarna opereras in i fiskens bukhåla. Om ingreppet sker vid rätt förutsättningar och om vattentemperaturen är lagom så kan överlevnaden vara närmare 100 %. Det verkar inte heller som att operationen påverkar fiskens beteende speciellt mycket. Batteritiden beroende på storlek hos sändarna, men är mellan ett drygt år för smolt till 8-10 år för gädda.

63 rödingar märkta totalt och har fördelats mellan de tre förbudsområdena, där det fördelats märkt fisk mellan förbudsområdena och referensområden utanför. 27 ytterligare rödingar ska märkas före sommaren. Mottagardata ska tömmas för första gången i slutet på maj.

Övriga märkta arter:

Lax: 140 klarälvs-smolt märkta, samt 4 vuxna fiskar.

Harr: 16 märkta hittills, ytterligare 64 stycken ska märkas.

Gädda: Avsikt att märka ca 20 st.

Kräfta: Pilotstudie i vår.

Om man som fiskare får upp en fisk som har en sändare i sig så kontakta Länsstyrelsen i Jönköping. Det syns förmodligen inte utanpå fisken att den har en sändare i sig.

15. Informationspunkt: Nytt från arbetsgrupperna

- **Kräftgruppen:** Ett uppstartsmöte har ägt rum i Gränna. Det blev en grundlig genomgång av SLU:s senaste kräfteffekt. Kräftgruppen önskar ett tydligare uppdrag från Samförvaltningen. Ska träffas på nytt den 25 maj.
Beslut: Samförvaltningen beslutade att kräfteffekten ska ta fram förslag på prioritering av undersökningar, ta fram förslag på lämpliga förvaltningsåtgärder, samt ta fram förslag på mål för signalkräften till den nya förvaltningsplanen.
- **Övervakning/undersökning:** Har varit ett möte med avrapportering av vad som hänt sedan sist, löpande moment och vilka ytterligare undersökningar som ska göras utöver de löpande momenten. SLU fick i uppdrag att ta fram ett underlag beträffande öringarnas ålder och tillväxt, vilket nu är genomfört. *Malin skickar ut detta underlag tillsammans med övrigt material från dagens möte.*
- **Tillsynsgruppen:** Möte med tillsynsgruppen sker inom kort med syfte att fastställa årets fisketillsynsplan, samt ta fram mål och indikatorer till förvaltningsplanen avseende tillsynen.
- **Laxgruppen:** Laxgruppen har varit vilande under en period. Vid föregående samförvaltningsmöte fick Sportfiskarna i uppdrag att undersöka möjligheten att få igång laxgruppen. Frågan har diskuterats och man har kommit fram till att behovet av en laxgrupp inte är så stort. *Det bestämdes under mötet att Länsstyrelsen och Sportfiskarna (som var sammankallande för Laxgruppen) ska diskutera behovet av ett tillfälligt sammankallande av laxgruppen under arbetet med förvaltningsplanen. Om behov finns kan ett arbete i gruppen påbörjas.*
- **Informationsgruppen:** Gruppen kommer att ha ett första möte inom kort.
- **Regelgruppen:** Gruppen är vilande tills att det finns aktuella frågor att diskutera.
- **Harrgruppen:** Har inte något möte sedan föregående samförvaltningsmöte.
- **Miljögifter:** Inget nytt

16. Diskussionspunkt/Beslutspunkt: Inga inkomna förslag

17. Genomgång inkomna förslag

Det diskuterades om att det behövs en tydligare distinktion i vilken fas olika förslag är i listan som presenterades så det tex tydligare framgår att ett förarbete pågår. *Malin får kika på detta till nästa gång.* Nedanstående bild redogör för alla förslag som ligger inne och uppdaterades under mötet med status och kommentarer.

17. GENOMGÅNG AV INKOMNA FÖRSLAG

Förslag/åtgärder som inkommit och behandlats av samförvaltningen					
Förslag Nr	Namn	Hanteras av (vem hanterar förslaget just nu, vart ligger det)	Senast uppdaterad	Aktuell status	Kommentar
1	Justering Flisen-Karlsborg- Omböarna	SLU	2022-05-19	Pågående	
2	Justering Fingals	SLU	2022-05-19	Pågående	
3	Justering Tängan	SLU	2022-05-19	Pågående	
4	Justering Norrgrundet	SLU	2022-05-19	Pågående	
5	Harrförslag fiskeförbud	HaV	2022-05-16	Pågående	Q3-Q4 2022
6	Harrförslag fredningstid samt områden	HaV	2022-05-16	Pågående	Q3-Q4 2022
7	Harr fredningsförslag Rinken (Sydvästra Visingsö)	Lst	2021-05-27	Planerad	
8	Utmärkning av redskap	HaV	2022-05-16	Pågående	Q3-Q4 2022
9	Minskat minimimått röding	Yrkesfiskarna	2021-05-27	Bordlagd/pausad	
10	Fönsteruttag röding	Lst	2021-05-27	Pågående	Paket 1
11	Fönsteruttag öring	Lst	2021-05-27	Pågående	Paket 1
12	Minskad maskstorlek för rödingfiske	Lst	2021-05-27	Pågående	Paket 2
13	Gräns i djupled för 43 mm maska, ingår i förslag 23 istället	Lst (SLU)	2021-05-27	Bordlagd pausad	Paket 2
14	Gädda fredningsområden	Lst	2021-05-27	Bordlagd/pausad	
15	Gädda Baglimit	VVF Regelgruppen	2021-05-27	Bordlagd/pausad	
16	Registrering av FF på allmänt vatten	Gemensamt ansvar	2021-05-27	Pågående	HaV tar fram underlag för rapportering av spökgarn osv – kontrollförordningen
17	Avsalförbud	Gemensamt ansvar	2021-05-27	Pågående	
18	Allmän fiskeavgift	Gemensamt ansvar	2021-05-27	Pågående	
19	Harrförslag reduceringsfiske kräfte	VVF Harrgruppen	2021-05-27	Bordlagd/pausad	
20	Harrförslag förstärkningsutställning och återintroduktion	Sportfiskarna	2021-05-27	Pågående	
21	Fiske utan hulling för fritidsfiske	Lst	2021-05-27	Planerad/Pågående	Paket 1
22	Minskad antal rödingar till 1 per person och dag	Lst	2021-05-27	Planerad	Paket 1
23	Kompletterande sikfiske (46 mm maska)	Lst	2021-10-14	Planerad	Tas upp på junimötet
24	Faktablad harr	VVF Information	2022-02-02	Planerad	
25	Harrens dag	VVF Information	2022-02-02	Planerad	
26	Kameraövervakning harr	Sportfiskarna	2021-10-14	Pågående	
27	Temploggar harr	Sportfiskarna	2021-10-14	Bordlagd/Pausad	
28	Försöksfiske siklöja	VVF Samförvaltningen	2022-02-02	Planerad	Tas upp på junimötet

18. Övriga frågor

Vätterndagen äger i år rum den 20 september i Askersund.

Protokoll

Datum
2022-05-19

Sida 12/13

19. Nästa möte

Extrainsatt möte för arbetet med förvaltningsplan fisk och fiske 14 eller 15 september. Malin och Adam återkommer med datum och tid.

Torsdag 27 oktober i Östergötlands län. Malin återkommer med lokal.

20. Mötets avslutande

Ordföranden tackade deltagarna och avslutade mötet.

Adam Johansson
Vid protokollet

Annica Magnusson
Mötesordförande

Åse Wännerstam
Justeringsperson

Protokoll

Datum
2022-05-19

Sida 13/13

BILAGA 1

Närvarande:

Annica Magnusson, Jönköpings kommun

*Jonny Ståhl, Insjöfiskarna

Malin Setzer, Vätternvårdsförbundet

Göran Sundblad, SLU

Henrik Olsson, Sportfiskarna

Åse Wännerstam, Wettersaga

Sofia Brockmark, Havs- och Vattenmyndigheten

Anders Rockler, Fiskevattenägarna

*Ingvar Thorsholen, Vätterns fritidsfiske och fiskevårdsförbund

*Anton Halldén, Länsstyrelsen i Jönköpings län

Elin Gunve, Jordbruksverket

*Jonas Andersson, Samförvaltning Vänern

**Adam Johansson, Länsstyrelsen i Jönköpings län

Fredrik Larson, Länsstyrelsen i Jönköpings län

Anders Lundgren, Karlsborgs kommun

**Gustav Hellström, SLU

**Per Forsberg, Örebro Universitet

Pierre Rydén, Vätterns fritidsfiske och fiskevårdsförbund

*Via skype

** Tillfälliga gäster